

Bila su to duhovna djela talijanskih majstora *Exultate Deo* A. Scarlattia i *O salutaris hostia* G. Rossinia te *Chor der Engel* austrijskog skladatelja F. Schuberta. Zbor je ove skladbe izveo posve konkretno. Visokome zadatku koji bi i profesionalcima bio izazov mladi su amateri zbora *Palma* odgovorili na visokoj razini. Stoga im je oduševljeno slušateljstvo uzvratilo dugotrajnim i zasluženim pljeskom. Nakon nadahnutog nastupa *Palme* ponovno je pred publiku izišla sopranistica Gertruda Munitić otpjevavši skladbu *Agnus Dei* W. A. Mozarta. I ovog puta primadona je pokazala iznimnu nadarenost i visoku kvalitetu. Njezin sopranski glas osobito suptilan u pijanu lijepo se slagao s duhovnim tekstom iz Ordinarija mise. Bio je pravi užitek slušati je. Treba svakako dodati da je ovu veliku umjetnicu na orguljama pouzdano pratio mladi orguljaš Dario Vučić. U završnom dijelu koncerta slušali smo dvije skladbe: *Molitva* hrvatskog skladatelja F. Dugana i *Hvaljite Imja Gospodnje* ruskog skladatelja S. Rachmaninova u izvedbi zbora Bazilike Srca Isusova. Zbor je i ovom izvedbom oduševio sve prisutne. Stoga zaslužuje svaku pohvalu. Za njegov uspješan nastup u sarajevskoj katedrali najzaslužniji je svakako mladi dirigent Robert Homen. Dirigirajući zborom s oko šezdeset mladih pjevača pokazao se kao vrlo dobar zborovoda, kao jedan od najdarovitijih i najsposobnijih mladih dirigenata. Svojim znanjem i muzikalnošću uspio je zbor podići na zavidnu umjetničku razinu a njegovo pjevanje pretvoriti u pravu glazbenu svečanost.

Cijela izvedba je bila uistinu velika svečanost dostojna stoljetnog jubileja. I sarajevska prvostolnica je izgledala svečano, kao u znaku velikog jubileja, jer je te večeri bila ispunjena ne samo najvišim crkvenim dostojanstvenicima Europe koji su tih dana imali svoje zasjedanje u Sarajevu nego i mnogim uglednicima iz društvenog, kulturnog i političkog života, te mnogim drugim ljubiteljima zbornog pjevanja, koji su svoje oduševljenje na kraju koncerta iskazali dugotrajnim pljeskom. Svu ovu cijenjenu publiku, kao i sve izvođače svečanog koncerta, prije početka koncertnog programa pozdravio je predsjednik Hrvatskog kulturnog društva *Napredak* dr. Franjo Topić i zahvalio svima na dolasku.

Ovoj nezaboravnoj večeri prethodila je svečana akademija koja je, također u povodu stoljetnice *Napretka*, održana 28.

rujna 2002. godine u dvorani sportskog centra Skenderija u Sarajevu. U umjetničkom dijelu programa uz *Sarajevsku filharmoniju* nastupili su solisti Krunoslav Cigoj (tenor), Sandra Bagarić (sopran), Amila Bakšić (sopran), Mihaela Soko (sopran) i Iva Kralj (violina) pod dirigentskom palicom Julija Marića i Daria Vučića, zbor Hrvatskog kulturnog društva *Napredak-Trebević*, *Napretkovi zborovi* iz Jajca, Zenice i Bugojna, te glumci Mirsad Tuka, Tatjana Feher i Snježana Marković koji su između glazbenih točaka kranoslovlili povijest Hrvatskog kulturnog društva *Napredak*. Dok je nepregledno mnoštvo prijatelja *Napretka* napuštalo dvoranu sportskog centra Skenderija jedan od prisutnih je izjavio: «*Danas ću se u Sarajevu osjećati posebno ponosim što sam Hrvat*». Svoj stoljetni jubilej Hrvatsko kulturno društvo *Napredak* obilježilo je pod motom: *Sto godina u službi čovjeka*. Poželimo Hrvatskom kulturnom društvu *Napredak* da tako nastavi i ubuduće djelovati i svjedočiti jer je to prava garancija da može opstati na ovim prostorima zajedno sa svojim narodom.

Niko Luburić

NASTUP BOGOSLOVSKIH ZBOROVA NA PROSLAVI DANA TEOLOGIJE

Na blagdan sv. Luke 18. listopada 2002. godine Vrhbosanska katolička teologija u Sarajevu svečano je proslavila svoj dan. Slavlje je započelo svečanim akademskim činom u dvorani Pavla VI. na Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji. U prvoj točki programa nastupio je *Veliki bogoslovski zbor* pod ravnanjem prof. don Nike Luburića, profesora crkvene glazbe na *Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji*. Zbor je a capella izveo četveroglasnu skladu J. Steina *O Srce žrtvo dostojna*. Potom je riječ pozdrava svim nazočnima uputio dekan *Vrhbosanske katoličke teologije* mons. dr. Marko Josipović. Nakon nastupa zbora i pozdravne riječi vlč. mr. Ivica Mršo, profesor filozofije na *Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji* održao je izlaganje na temu *Odnos teologije i filozofije u djelima Josefa Piepera*. Zatim je bogoslovski zbor *Madrigalisti* bez instrumentalne pratnje izveo polifonu skladbu hrvatskog skladatelja i orguljaša Anđelka Klobučara *Hvalite Gospodina, ps. 116*. Zborom je ravnao prof. Niko Luburić. U završnom dijelu akademskog čina uslijedila je svečana

promocija diplomiranih teologa. Diplome su dobila četvorica svećanika mladomisnika, jedan laik i jedna laikinja. Diploma je također uručena jednoj diplomiranoj katehistici. U nastavku su dodijeljene nagrade najuspješnijim studentima *Vrhbosanske katoličke teologije*.

Nakon svečanog akademskog čina uslijedilo je svečano euharistijsko slavlje u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda koje je predvodio vrhbosanski nadbiskup i kardinal Vinko Puljić uz koncelebraciju odgojitelja i profesora. Za vrijeme sv. mise pjevao je *Veliki bogoslovski zbor* pod ravnanjem prof. Luburića. Već više godina naredom Veliki bogoslovski zbor (10 godina), bogoslovski zbor *Madrigalisti* (10 godina) i *Bogoslovski tamburaški zbor* (7 godina) svojim pjevanjem i sviranjem uljepšavaju Dan teologije i blagdan sv. Luke (zaštitnika Teologije) na *Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji*. I ovom prilikom zahvaljujemo *Velikom bogoslovskom zboru*, bogoslovskom zboru *Madrigalisti* i *Bogoslovskom tamburaškom zboru* na lijepom pjevanju i sviranju koje je bez sumnje plod strpljivog rada i upornog vježbanja kako pjevača i svirača tako i voditelja ovih zborova. Bile su to i riječi dekana mons. dr. Marka Josipovića koje su izrečene na svečanom akademskom činu prigodom proslave Dana teologije na *Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji* u Sarajevu.

Niko Luburić

KONCERT MARIJANSKIH HODOČASNIČKIH PUČKIH PJESAMA

Kako njegovati vrijednu hrvatsku duhovnu glazbenu baštinu da se ne zaboravi pokazalo se na svečanom koncertu koji je 19. listopada 2002. godine održan u sarajevskoj katedrali. Koncert je, pod nazivom: *O, Marijo, bolne duše likarijo* organizirala *Matica Hrvatska-Ogranak Sarajevo* u suradnji s *Međunarodnom smotrom folkloru* u Zagrebu. U organizaciji koncerta najviše je doprinio vlč. Zvonko Martić, župnik župe Čemerno pokraj Sarajeva.

Na koncertu je sudjelovalo jedanaest pjevačkih skupina: Ženska pjevačka skupina iz župe Novi Šeher (okolica Žepča) - BiH, Mješovita pjevačka skupina KUD-a *Kupljenovo* iz Kupljenova (Hrvatsko Zagorje) - Hrvatska, Ženska pjevačka skupina KUD-a *Kukljica* iz Kukljice (otok Ugljan) - Hrvatska, Mješovita pjevačka skupina *Hrvatskog društva Janjevo* (Za-

greb) - Kosovo, Ženska pjevačka skupina *Borovčanke* iz Borovaca (kraj Metkovića) - Hrvatska, Ženska pjevačka skupina *Semarkuše* iz Šikloša - Mađarska, Muška pjevačka skupina SKUD-a *Pakovo Selo* (okolica Šibenika) - Hrvatska, Ženska pjevačka skupina Društva *Karaševska zora* iz Karaševa - Rumunjska, Ženska pjevačka skupina *Snaše* iz Klakara (Brdosko Posavlje) - Hrvatska, Muška pjevačka skupina KUD-a *Kupljenovo* iz Kupljenova (Hrvatsko Zagorje) - Hrvatska i Ženska pjevačka skupina župe Čemerno (okolica Sarajeva) - BiH, te solist fra Slavko **Topić**, profesor crkvena glazbe na *Franjevačkoj teologiji* u Sarajevu.

Na koncertu su, uz vrhbosanskog nadbiskupa i kardinala Vinka **Puljića**, nazočili pomoćni biskup vrhbosanski dr. Pero **Sudar**, veleposlanik Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini dr. Josip **Vrbošić**, predsjednik *Ogranka Matice Hrvatske* u Sarajevu akademik fra Perica **Vidić** te hrvatski puk grada Sarajeva i okolice, koji je sarajevsku prvostolnicu ispunio do posljednjeg mjesta. Pozdravljajući sve sudionike koncerta i sve prisutne koncert je otvorio predsjednik *Ogranka Matice Hrvatske* u Sarajevu fra Petar Vidić ističući kako su Hrvati mali narod ali narod koji ima bogatu duhovnu i kulturnu tradiciju.

Prva je nastupila Ženska pjevačka skupina iz župe Novi Šeher s popijevkom *O, prislavna Božja Mati*. To je skladba koja se obvezno pjevala na «mladu nedjelju» (prva nedjelja u mjesecu ili nedjelja iza mladog mjeseca). Bila je to i hodočasnička pjesma Gospi Kondžilskoj. Potom je fra Slavko Topić pjevao bosanski napjev evanđelja, a pjevačka skupina iz župe Novi Šeher mu je u dijalogu odgovarala istim napjevom. Iz Kupljenova (Hrvatsko Zagorje) predstavljeno je zagorsko hodočašće «romari» s repertoarom romarskih pjesama *Denes nam je Velka meša, Vesela budi Marija, Ružmarin je lepi cvet* (pjevala mješovita skupina) i *Pojte, pojte romari* (pjevala muška skupina). Ženska pjevačka skupina iz Kukuljice na otoku Ugljanu pjevala je pjesmu *Gospo od sniga* bila koju je potaknula ratnim događanjima 1993. godine spjevala njihova pjevačica na «stari kanat». Hrvati na otoku Ugljanu uz pjevanje marijanskih i hodočasničkih pjesama tradicionalno časte Gospu Snježnu. Već 488 godina iz Kuljice prema Ždrelcu kreće konvoj brodova i brodice po kip Gospe Snježne. U toj veličanstvenoj procesiji plovi do dvjesto brodova i brodice s otoka Ugljana i susjednih otoka. Danas je to i turistička atrakcija kojoj se pridružuju domaći i strani

nautičari. Hrvati iz kosovskog mjesta Janjeva časte Gospu Letničku. Oni su se u taj kraj naselili s područja Dubrovačke republike prije punih 700 godina (1303. godine). Marijanske pjesme s tih hodočašća *Gospine litanije* i *O zdravo mila Majko* pjevala je pjevačka skupina Hrvatskog društva *Janjevo* iz Zagreba. Ženska pjevačka skupina iz Borovaca kraj Metkovića pjevala je poznate skladbe *O mila Majko nebeska* i *O Gospe od zdravlja*. Iz okolice grada Šikloša u Mađarskoj nastupila je skupina *Semarkuše*. Njihovo pjevanje hodočasničkih pjesama *Ružice majska, diko nebeska* i *Danas svaki Božjoj Majki* pratile su gajde kako je to i danas običaj za vrijeme hodočašća u njihovim crkvama. Svirač je svirao na baranjskim gajdama koje se malo razlikuju od slavonskih. Troglasne su što znači da imaju jedno burdonsko sviralo koje daje jedan duboki otegnuti ton za dvije oktave niži nego osnovni ton koji se proizvodi na melodijskoj svirali. Bilo je veoma interesantno slušati pjevanje *Semarkuša* iz Mađarske uz pratnju na ovim gajdama. Pjevači iz Pakova Sela u Šibenskoj Zagori pjevali su svojoj Gospi od Andela, koja se nalazi na otočiću Visovcu na rijeci Krki, pjesmu *Visovačka Gospe tebi hvala*. U prelijepim nošnjama skupina mladih Hrvatica iz Karaševa u Rumunjskoj predstavila se s hodočasničkim popijevkama *Listopad se vene* i *Pozdravljena da budeš*. Hrvati iz Karaševa su veoma pobožan narod. Hodočaste Svetoj Mariji Ciklovskoj i Svetoj Mariji Radnoj. Redovito godišnje iz svake kuće ide na hodočašće jedan ili dva člana obitelji. Mnogi idu pješke i to u procesiji. Sva sela kreću zajedno ali svako selo sa svojim križem i svojim zastavama. Svetište Sveta Marija Radna u Lipovi udaljeno je više od stotinu kilometara, pa se do njega samo u jednom smjeru putuje puna tri dana. Iz Klakara u Brodskom Posavlju *Snaše* su pjevale svoga kraja *Prejasma kraljice* i *O nado moja mila*. To su veoma zanimljiva popijevke, jer se na poznate melodije dodaje lokalni tekst. Kao posljednja nastupila je skupina iz Čemerna koja je, idući od ulaznih vrata katedrale prema oltaru, pjevala bosansku hodočasničku pjesmu *Faljen Isus, Marijo* i to na način kako je izvode kada dodočaste Gospi u Olovo uoči blagdana Velike Gospe tj. bosonogi i «puzeći» (hodajući na golim koljenima). Ista skupina je pjevala stojeći pred oltarom i popijevku *O, Marijo, bolne duše likarijo* po kojoj je i nazvan ovaj koncert.

Svi izvodači koncerta uspješno su predstavili svoje napjeve i pokazali pravu

raskoš nošnji krajeva iz kojih dolaze. Stoga čestitamo svim izvodačima ali i organizatorima ovog susreta posebice *Matici Hrvatskoj*, koja ove godine slavi sto šezdesetu obljetnicu postojanja i djelovanja. Smotra hrvatskih pjevačkih skupina u sarajevskoj katedrali još jednom nas je podsjetila na bogatu i vrijednu duhovno-glazbenu baštinu našega naroda ma gdje god se on nalazio. Hrvatski čovjek je uistinu sposoban stvarati i njegovati velike duhovne i kulturne vrijednosti jer, je na prostorima na kojima je živio, uspio kroz povijest očuvati svoju katoličku vjeru i izboriti se za svoju nacionalnu pripadnost. Nažalost crkvena pučka tradicija ove vrste postaje sve više nepoznata jer se premalo predstavlja i vrednuje. Nadamo se da će se ovakvi susreti održavati barem jedanput svake godine u zemljama gdje žive Hrvati. Što budemo više njegovali i vrednovali svoju duhovnu i kulturnu baštinu to ćemo sebe bolje poznavati i u toj svijesti čuvati svoju vjersku i nacionalnu pripadnost.

Niko Luburić

ORGULJSKI KONCERT MARTINA STEPHANA

Trebalo je u nedjelju, 20. listopada 2002. godine otići u sarajevsku katedralu da bi se prisustvovalo jednoj iznimnoj večeri orguljske glazbe. Na vrijednim mehaničkim orguljama iz radionice *Heferer* nastupio je prvi put pedesetogodišnjak, njemački orguljaš Martin **Stephan**. Poluprazna katedrala nije, nažalost, pružila pravo ozračje za početak. Možda je tome kriva nedovoljna promidžba ili pak ukus sarajevske publike koju ne privlače orguljski koncerti. Pred slabom posjećenim auditorijem umjetnik je za uvod odsvirao *Passacagliu u d-mollu* njemačkog kompozitora i orguljaša Dietricha Buxtehudea. Nastavak programa ispunile su tri skladbe Johana Sebastiana Bacha: *Präludium und Fuge d-moll* (BWV 539), koralna skladba *O Mensch, bewein dein Sünde nicht groß!* (BWV 622) i *Präludium und Fuge c-moll* (BWV 622). Nakon uspješno izvedenih Bachovih skladbi uslijedila su djela francuskog kompozitora i orguljaša Leona Boëllmanna *Suite Gothique, Introduction - Choral, Menuet gothique, Priere a Notre Dame* i *Toccata*. Posebnu radost gospodin Stephan priredio nam je na kraju programa skladbom *Improvizacija* koju je osobno napisao. Umjetnik je svoje djelo izveo doista nadahnuto pa ga je publika slušala s posebnim užitkom.